

Beslissing nr. 097/2020

Betreft:

Aanvraag die uitgaat van het Departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin van de Vlaamse overheid voor een steekproef van gegevens uit het Rijksregister en om het Rijksregisternummer te gebruiken met het oog op de verwezenlijking van de gezinsenquête

DE MINISTER VAN BINNENLANDSE ZAKEN, INSTITUTIONELE HERVORMINGEN EN DEMOCRATISCHE VERNIEUWING,

Gelet op de wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen,

Gelet op de wet van 19 juli 1991 betreffende de bevolkingsregisters, de identiteitskaarten, de vreemdelingenkaarten en de verblijfsdocumenten,

Gelet op het decreet van 29 november 2013 houdende de organisatie van preventieve gezinsondersteuning,

Gelet op beraadslaging RR nr. 43/2015 van 29 juli 2015 van het sectoraal comité van het Rijksregister,

Gelet op beraadslaging RR nr. 10/2016 van 2 maart 2016 van het sectoraal comité van het Rijksregister,

Gelet op de verordening EU 2016/679 van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming),

Gelet op het decreet van 27 april 2018 tot regeling van de toelagen in het kader van het gezinsbeleid,

Gelet op de wet van 30 juli 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens,

Gelet op het decreet van 3 mei 2019 houdende de organisatie van buitenschoolse opvang en de afstemming tussen buitenschoolse activiteiten,

Beslist op 24/12/2020

1. Algemeen

De aanvraag wordt ingediend door het Departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin van de Vlaamse overheid, hierna de « Verzoeker » genoemd, voor een steekproef van gegevens uit het Rijksregister, en om het Rijksregisternummer te gebruiken met het oog op de verwezenlijking van de gezinsenquête.

De Verzoeker heeft de contactgegevens van de aangewezen DPO en de verantwoordelijke voor de verwerking van de gegevens meegedeeld.

2. Specificiteiten - Behandeling van de aanvraag

2.1 Type aanvraag

Het verzoek betreft een nieuwe aanvraag gezien het gaat om een nieuwe steekproef. Voor dezelfde doeleinden werden weliswaar reeds twee machtigingen verleend door het Sectoraal Comité voor het Rijksregister, met name beraadslaging RR nr. 43/2015 van 29 juli 2015 en beraadslaging RR nr. 10/2016 van 2 maart 2016.

De Verzoeker wenst gemachtigd te worden om het Rijksregisternummer te gebruiken en om een steekproef van gegevens te ontvangen op basis van:

- de informatiegegevens bedoeld in artikel 3, eerste lid, 1° (naam en voornamen), 2° (geboortedatum), 3° (geslacht), 4° (nationaliteit), 5° (hoofdverblijfplaats), 8° (burgerlijke staat), 9° (samenstelling van het gezin) en 16° (vermelding van de afstammelingen in rechtstreekse, dalende lijn in de eerste graad, ongeacht of de afstamming tot stand komt door de geboorteakte, een gerechtelijke beslissing, een erkenning of een adoptie) van de wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen.
- het informatiegegeven bedoeld in artikel 1, 11° (identificatienummer van het Rijksregister van de natuurlijke personen) van het koninklijk besluit van 16 juli 1992 tot vaststelling van de informatie die opgenomen wordt in de bevolkingsregisters en in het vreemdelingenregister.

2.2 Ratione Personae (artikel 5 van de wet van 1983)

De Verzoeker vraagt de trekking van de steekproef, als dienst van de Vlaamse overheid, op basis van artikel 5, eerste lid, 1°, van de wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen. Artikel 5, eerste lid, 1° van de voornoemde wet van 8 augustus 1983 voorziet met name in de toegang voor de Belgische openbare overheden tot de informatiegegevens van het Rijksregister die zij gemachtigd zijn te kennen uit hoofde van een wet, een decreet of een ordonnantie.

De bevoegdheden van de Verzoeker inzake gezinsbeleid zijn hoofdzakelijk terug te vinden in het decreet van 29 november 2013 houdende de organisatie van preventieve gezinsondersteuning, het decreet van 27 april 2018 tot regeling van de toelagen in het kader van het gezinsbeleid en het decreet van 3 mei 2019 houdende de organisatie van buitenschoolse opvang en de afstemming tussen buitenschoolse activiteiten. Het voeren van wetenschappelijk onderzoek in deze context is noodzakelijk is om het gezinsbeleid zo doeltreffend mogelijk te maken.

Zo stelt artikel 5 van voorgenoemd decreet van 29 november 2013 onder andere dat de preventieve gezinsondersteuning door middel van sensibilisering en het promoten van ondersteunende maatregelen ten aanzien van aanstaande ouders en gezinnen met kinderen en jongeren dient bij te dragen aan het creëren van een gezinsvriendelijk klimaat in de gehele samenleving. Het voeren van wetenschappelijk onderzoek, meer bepaald de gezinsenquête, draagt bij tot de verwezenlijking van deze doelstelling.

De voorwaarden van artikel 5 van de wet van 8 augustus 1983 kunnen om voorgenoemde redenen als voldaan worden beschouwd.

2.3 Categorieën van betrokkenen

De Verzoeker vraagt een steekproef van 9000 personen die voldoen aan al deze voorwaarden:

- woonachtig in een gemeente van het Vlaams Gewest
- die minstens 18 jaar oud zijn op 01/01/2021
- 1 kind jonger dan 25 jaar hebben op 01/01/2021 op basis van het gegeven 'afstamming'
- ingeschreven in één van de registers met uitzondering van het wachtregister

of de inwonende partner van deze personen.

Aan de steekproef zullen 3 controlepersonen worden toegevoegd (werknemers van de Verzoeker) om na te gaan of het veldwerkbureau de enquêtes bezorgt zoals afgesproken. De steekproef bevat met andere woorden in totaal 9003 personen.

2.4 Algemene beschrijving

2.4.1 Context van de aanvraag

De Verzoeker dient deze aanvraag in tot het bekomen van een steekproeftrekking in het kader van het afnemen van een gezinsenquête om een cijfermatig beeld te verwerven met het oog op het opvolgen van het gezinsbeleid op een wetenschappelijk onderbouwde manier. Zonder de gezinsenquête is dit namelijk onmogelijk gebleken aangezien het cijfermateriaal hieromtrent hetzij onbestaand is, dan wel zeer gefragmenteerd. Om veranderingen doorheen de tijd vast te stellen is het de bedoeling om de enquête 5-jaarlijks te herhalen, één maal per legislatuur.

Aan de hand van de gezinsenquête wordt er gepolst naar gezinsvorming, gezinsontbinding, welbevinden, de combinatie gezin, zorg, werk en opvoeding. Dit moet toelaten om de veranderende realiteit waarin gezinnen leven beter op te volgen.

Het Rijksregister gaat eerst over tot de trekking van de 9000 steekproefpersonen, waarbij de 3 controlepersonen toegevoegd worden. Daarna linkt het Rijksregister een unieke code aan elke steekproefpersoon (codes 0001 – 9003) en verdeelt de 9000 steekproefpersonen over de volgende klassen:

- geslachtsklasse (M, V)
- leeftijdsklasse (18-24, 25-34, 35-44, 45-54, 55-64, 65-74, 75 en ouder)
- ouder met of zonder inwonend kind jonger dan 25 jaar
- gezinstype (gehuwd koppel, ongehuwd koppel, alleenstaande ouder of ouder zonder inwonend kind m.a.w. gescheiden ouder wiens kind elders is gedomicilieerd)

- meergeneratiegezin (persoon maakt al dan niet deel uit van een gezin met meer dan 2 generaties)¹
- persoon met of zonder inwonend kind jonger dan 25 jaar
- herkomst (Belg, EU, niet-EU)
- aantal inwonende kinderen (0, 1, 2, 3, 4 of meer)
- leeftijdsklasse van het jongste kind van de geselecteerde persoon of de inwonende partner (0-2, 3-5, 6-11, 12-18, 18-24)
- anderstalige vragenlijsten (wel of niet, zie punt 2.5.4 hieronder voor meer details)

De desbetreffende klassen worden per unieke code aan de Verzoeker meegedeeld opdat deze een inschatting kan maken van de representativiteit van de deelnemers en de weegcoëfficiënten kan berekenen.

De Verzoeker communiceert aan het veldwerkbureau wie anderstalige enquêteformulieren zal ontvangen aan de hand van de unieke codes. Op basis van deze informatie maakt het veldwerkbureau de enveloppen met vragenboekjes klaar en bezorgt deze pakketten aan het Rijksregister, die ze verstuurt.

De respondenten vullen vervolgens het vragenboekje in en sturen dit terug naar het veldwerkbureau aan de hand van een meegeleverde envelop. Het veldwerkbureau verzamelt alle ingevulde vragenboekjes en laat aan de diensten van het Rijksregister weten voor welke unieke codes herinneringsbrieven of bedankkaartjes dienen verstuurd te worden. Na de gegevensinzameling brengt het veldwerkbureau de gegevens samen in een databestand dat aan de Verzoeker wordt bezorgd na afloop van het veldwerk. Op dat moment verwijdert het veldwerkbureau alle gegevens.

Om te beoordelen of de aangeschreven steekproefpersonen zelf hebben deelgenomen bezorgt de Verzoeker aan het Rijksregister de unieke codes van degenen die effectief deelnamen aan de gezinsenquête, alsook het geslacht en de geboortedatum zoals ingevuld in het vragenboekje. De diensten van het Rijksregister vergelijken deze gegevens met het geslacht en de geboortedatum zoals vermeld in het Rijksregister en deelt per persoon één van volgende codes aan de Verzoeker mee:

- CODE 1: Of de steekproefpersoon zelf heeft deelgenomen (als geboortedatum en geslacht overeenkomen),
- CODE 2: Of dat het iemand anders was (vaak de vrouwelijke partner), (als geboortedatum totaal iets anders is en vaak ook het geslacht, behalve bij holebikoppels)
- CODE 3: dat de respondent zich vergist heeft van of geboortedag, -maand of -jaar en geslacht hetzelfde is (wat helaas ook vaak voorvalt, maar verder geen groot probleem is).

De Verzoeker bevestigt dat geen uitzonderingen nodig zijn inzake de rechten van de betrokkene zoals beschreven in artikel 89, §2 GDPR.

- ⇒ De nagestreefde doeleinden zijn welbepaald, duidelijk omschreven en wettig in de zin van artikel 15 van de wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen.

---

¹ Als er een gezinslid is met een code 5 (kleinkind) of met een code 6 (vader of moeder), 7 (schoonvader of -moeder) of 8 (grootouder).

2.4.2 Technische en organisatorische veiligheidsmaatregelen.

De Verzoeker geeft aan een functionaris voor de gegevensbescherming te hebben aangewezen.

Uit de door de Verzoeker verstrekte documenten blijkt dat hij een veiligheidsbeleid heeft en dit ook op het terrein uitvoert. De beschrijving van de maatregelen die zijn genomen om de veiligheid, de integriteit en het vertrouwelijk karakter van de gegevens te waarborgen, kan als voldoende worden beschouwd.

In dit verband wordt de Verzoeker eraan herinnerd dat hij als verwerkingsverantwoordelijke instaat voor het nemen van passende veiligheidsmaatregelen om de persoonsgegevens, waaronder die uit het Rijksregister, te beschermen.

2.5 Categorieën van gegevens die worden meegedeeld

2.5.1 De naam en voornamen

Enkel de diensten van het Rijksregister mogen de naam en voornaam van de personen getrokken voor de steekproef gebruiken voor het versturen van de vragenboekjes.

2.5.2 De geboortedatum

In de eerste plaats zal de geboortedatum worden gebruikt door het Rijksregister om de steekproef te trekken aangezien het enkel gaat om personen die minstens 1 kind jonger dan 25 jaar hebben of zijn/haar inwonende partner.

De geboortedatum zal door de diensten van het Rijksregister eveneens worden gebruikt om de 9000 steekproefpersonen in te delen in de leeftijdsklasse van de persoon zelf en de leeftijdsklasse van het jongste kind.

Tenslotte zal men aan de hand van de geboortedatum controleren of de aangeschreven persoon zelf de enquête heeft ingevuld volgens de procedure beschreven onder punt 2.4.1 hierboven.

2.5.3 Het geslacht

De evolutie naar een maatschappij waarbij de aanspreking meer en meer geslachtsneutraal wordt en waarin discriminatie op basis van geslacht (wat niet in deze aanvraag specifiek aan de orde is) delicaat is, kan het geslacht enkel in uitzonderlijke omstandigheden of wanneer wettelijke redenen voor handen zijn, worden medegedeeld.

Het geslacht zal door de diensten van het Rijksregister enkel worden gebruikt om de 9000 steekproefpersonen in te delen in één van de geslachtsklassen en om te controleren of de aangeschreven persoon zelf de enquête heeft ingevuld volgens de procedure beschreven onder punt 2.4.1 hierboven.

2.5.4 De nationaliteit

Uit de vorige gezinsenquête bleek dat de Verzoeker er niet voldoende in slaagde om anderstaligen te bereiken. Het is nochtans van belang dat ook deze doelgroep bereikt wordt omdat het gezinsbeleid wordt gevoerd in samenhang met andere beleidsdomeinen, zoals het integratie- en inburgeringsbeleid. Door de gezinssituatie van personen met een Belgische herkomst, een EU-herkomst en een niet-EU herkomst te vergelijken, kan men de verschillen in kaart brengen en bepalen of het eventueel nodig is om het beleid ten aanzien van deze personen aan te sturen.

Om vergelijkingen tussen de verschillende beleidsdomeinen van de Vlaamse Overheid, lokale besturen en beleidsdomeinen waarvoor de federale overheid bevoegd is mogelijk te maken, wordt bovendien aangeraden om gebruik te maken van deze indeling (Belgische herkomst, EU-herkomst of een niet-EU herkomst) bij aanvragen aan de KSZ of het Rijksregister. In het kader van deze aanvraag zal gebruik worden gemaakt van een cascadesysteem om te bepalen tot welke van de 3 groepen de geselecteerde personen horen:

- eerst wordt naar de geboortenationaliteit (= eerste in het Rijksregister gekende nationaliteit) van de vader van de uitgelote persoon gekeken. Is dat een niet EU-nationaliteit dan wordt de uitgelote persoon ingedeeld bij de herkomstgroep die met die nationaliteit overeenkomt;
- is de nationaliteit van de vader niet gekend of Belgisch, dan wordt gekeken naar de geboortenationaliteit (= eerste in het Rijksregister gekende nationaliteit) van de moeder. Is dat een niet EU-nationaliteit dan wordt de uitgelote persoon ingedeeld bij de herkomstgroep die met die nationaliteit overeenkomt;
- is de nationaliteit van de moeder niet gekend of Belgisch dan wordt gekeken naar de geboortenationaliteit (= eerste in het Rijksregister gekende nationaliteit) van de uitgelote persoon zelf en wordt hij bij de herkomstgroep van zijn geboortenationaliteit ingedeeld;
- is de geboortenationaliteit niet gekend of Belgisch, dan wordt gekeken naar de huidige nationaliteit om de uitgelote persoon in te delen bij een herkomstgroep.

Van de Vaste Commissie Taaltoezicht kreeg de Verzoeker echter geen gunstig advies voor het verspreiden van vragenlijsten in andere talen dan het Nederlands aan alle geselecteerde personen.

Dit zou volgens de commissie enkel gerechtvaardigd zijn voor personen waarvan vermoed wordt dat ze zich nog in een eerste fase van integratie kunnen bevinden. Het gaat met andere woorden om personen die niet de Belgische nationaliteit hebben of die nog geen 10 jaar Belg zijn. Het Rijksregister zal nagaan welke personen tot deze categorie behoren en op basis van de unieke code aan de Verzoeker meedelen wie anderstalige enquêteformulieren dient te ontvangen.

Samengevat dient, in het kader van het doeleinde van de eerste paragraaf, op basis van de unieke code aan de Verzoeker meegedeeld te worden of de geselecteerde persoon een Belgische herkomst, een EU-herkomst of een niet EU-herkomst heeft. In het kader van het doeleinde in de tweede paragraaf, meldt het Rijksregister aan de Verzoeker aan de hand van de unieke codes welke personen een anderstalig enquêteformulier dienen te ontvangen. Met het oog op dataminimalisatie dienen de diensten van het Rijksregister zich te beperken tot het meedelen van deze informatie. Het specificeren van de eventuele buitenlandse nationaliteit is voor geen van beide doeleinden noodzakelijk.

2.5.5 De hoofdverblijfplaats

Bij de trekking van de lijst, mogen de diensten van het Rijksregister de hoofdverblijfplaats gebruiken om personen te selecteren die in het Vlaams Gewest wonen.

Het Rijksregister zal de hoofdverblijfplaats eveneens raadplegen om de vragenboekjes naar de geselecteerde personen te sturen.

2.5.6 De burgerlijke staat

De burgerlijke staat zal enkel geconsulteerd worden door de diensten van het Rijksregister om de geselecteerde persoon in te delen in de klasse volgens gezinstype indien nodig.

2.5.7 De samenstelling van het gezin

De samenstelling van het gezin zal in de eerste plaats gebruikt worden door de diensten van het Rijksregister voor de trekking van de steekproef aangezien men een steekproef vraagt van personen die minstens 1 kind jonger dan 25 jaar hebben of zijn/haar inwonende partner.

Het Rijksregister zal het gegeven 'samenstelling van het gezin' eveneens raadplegen om de selecteerde personen gevraagd in te delen in de verschillende klassen naar gelang gezinstype. Deze indeling wordt gevraagd om te weten in hoeverre de gezinssituatie zoals die door de respondenten wordt aangegeven op het enquêteformulier overeenstemt met de gezinssituatie zoals weergegeven in het Rijksregister. Veel beleidsmaatregelen zijn immers gebaseerd op de gezinssamenstelling zoals gekend in het Rijksregister maar dienen net te beantwoorden aan de noden die blijken uit de reële feitelijke gezinssituatie.

Er wordt tenslotte gevraagd om op basis van de unieke code aan de Verzoeker mee te delen of de geselecteerde persoon al dan niet deel uitmaakt van een meergeneratiegezin. Aan de hand van deze informatie wil de Verzoeker nagaan het onderzoek representatief is voor dit specifieke kenmerk.

2.5.8 De vermelding van de afstammelingen in rechtstreekse, dalende lijn in de eerste graad, ongeacht of de afstamming tot stand komt door de geboortekte, een gerechtelijke beslissing, een erkenning of een adoptie

De steekproef betreft onder andere personen die minstens 1 kind jonger dan 25 jaar hebben of zijn/haar inwonende partner. Dit gegeven zal met andere woorden worden gebruikt door de diensten van het Rijksregister bij het selecteren van de personen in de steekproef.

Met het oog op het indelen van de geselecteerde personen in de verschillende klassen zal het gegeven eveneens gebruikt worden om de klasse op basis van het aantal inwonende kinderen, alsook de leeftijdsklasse van de jongste persoon van het gezin te bepalen.

2.5.9 Het Rijksregisternummer

De diensten van het Rijksregister houden de Rijksregisternummers en de bijbehorende unieke codes van steekproefpersonen bij gedurende twee jaar vanaf het versturen van de vragenboekjes zodat een koppeling van de gegevens van de gezinsquêtes met gegevens van de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid mogelijk blijft gedurende deze periode. Voor de studie naar de non-respons is het belangrijk dat de Rijksregisternummers en de bijbehorende unieke codes van alle 9000 steekproefpersonen worden bijgehouden, en niet enkel deze van de personen die de effectief aan de enquête deelnamen.

Indien de Verzoeker aan het Rijksregister mededeelt dat men wil overgaan tot zulke koppeling, dan bezorgt het Rijksregister de Rijksregisternummers en de unieke codes aan de KSZ die kan overgaan tot de koppeling. Hierna wordt de lijst met de Rijksregisternummers en de unieke codes verwijderd door de diensten van het Rijksregister. De KSZ bezorgt de gekoppelde gegevens, die verregaand geaggregeerd en geanonimiseerd worden in 'klassen', aan de Verzoeker of eventueel aan een verwerker van de Verzoeker op basis van de unieke codes.

2.6 Frequentie

De frequentie is niet relevant, omdat deze machtiging enkel betrekking heeft op de mededeling van de gegevens.

2.7 Gemachtigde personen

Enkel de diensten van het Rijksregister zullen de gegevens vanuit het Rijksregister raadplegen en toegang hebben tot deze gegevens. De Verzoeker en het veldwerkbureau zullen enkel werken met anonieme gegevens.

2.8 Mededeling aan derden

De gegevens zullen niet meegedeeld worden aan derden tenzij eventueel aan de KSZ voor een koppeling van gegevens.

2.9 Duur van de machtiging

De dataverzameling zou volgens de Verzoeker zo snel mogelijk plaatsvinden. Om enige marge te bieden voor het voorbereidend werk van de steekproeftrekking, lijkt een duur van 1 jaar van de machtiging gerechtvaardigd. Indien bijkomende trekkingen nodig zijn, kunnen deze worden aangevraagd per eenvoudige briefwisseling aan onze diensten.

2.10 Wijzigingen

De automatische mededeling van de aan de gegevens aangebrachte veranderingen wordt niet gevraagd, aangezien de Verzoeker geen toegang tot de registers vraagt.

2.11 Bewaringsduur

De gegevens worden door het Rijksregister geconsulteerd voor de uitvoering van de voormelde doeleinden en onder de voormelde voorwaarden en worden verder niet bijgehouden, behoudens het Rijksregisternummer. Het Rijksregisternummer wordt namelijk gedurende 2 jaar, vanaf het moment dat de vragenboekjes worden verstuurd, bijgehouden met het oog op een eventuele koppeling van de gegevens met de gegevens van de KSZ.

2.12 Gegevensstroom

De gegevensstroom blijkt duidelijk uit de aanvraag van de Verzoeker.

3. Beslissing

De Minister van Binnenlandse Zaken, Institutionele Hervormingen en Democratische Vernieuwing,

Beslist dat de diensten van het Rijksregister gemachtigd zijn, voor de uitvoering van de voormelde doeleinden en onder de voormelde voorwaarden, toegang te hebben tot

- de gegevens bedoeld in artikel 3, eerste lid, 1° (naam en voornamen), 2° (geboortedatum), 3° (geslacht), 4° (nationaliteit), 5° (hoofdverblijfplaats), 8° (burgerlijke staat), 9° (samenstelling van het gezin) en 16° (vermelding van de afstammelingen in rechtstreekse, dalende lijn in de eerste graad, ongeacht of de afstamming tot stand komt door de geboorteakte, een gerechtelijke beslissing, een erkenning of een adoptie) van de wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen.
- het informatiegegeven bedoeld in artikel 1, 11° (identificatienummer van het Rijksregister van de natuurlijke personen) van het koninklijk besluit van 16 juli 1992 tot vaststelling van de informatie die opgenomen wordt in de bevolkingsregisters en in het vreemdelingenregister.

Machtigt de diensten van het Rijksregister en de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid om, voor de uitvoering van de voormelde doeleinden en onder de voormelde voorwaarden, het Rijksregisternummer te gebruiken.

Beslist dat deze machtiging verleend wordt voor een periode van 1 jaar vanaf de datum van deze beslissing.

Annelies VERLINDEN,

Minister van Binnenlandse Zaken,
Institutionele Hervormingen en
Democratische Vernieuwing.